INITIATIEFVOORSTEL

Registratienummer: [in te vullen door de griffie]

Onderwerp: Beleidsregels zonnepanelen in het buitengebied voor EIGEN GEBRUIK (huishouden en/of bedrijf).

Aan de voorzitter van de gemeenteraad,

- Inleiding

Sinds de energiecrisis zijn er veel eigenaren van woningen en bedrijven begonnen met het versneld verduurzamen van hun (bedrijfs)woning, waaronder monumenten en historische gebouwen. Ook in Midden-Delfland zijn veel eigenaren en ondernemers druk bezig om hun panden van het gas af te krijgen. Om dat te bereiken is zelf stroom opwekken met zonnepanelen een goede optie.

- Probleemstelling

Een groeiend aantal inwoners en ondernemers, met name onze inwoners in het buitengebied lopen nu tegen problemen met de gemeente aan. Er is geen concreet beleid en veel aanvragen voor het plaatsen van zonnepanelen worden afgewezen op basis van generieke regels in het bestemmingsplan en/of een strikte interpretatie daarvan. Gelet op de snel stijgende kosten van energie en daardoor dreigende financiële problemen bij een groot aantal eigenaren is het zaak dat er op korte termijn aanvullend helder beleid wordt vastgesteld waardoor inwoners binnen grenzen door kunnen gaan met het verduurzamen van hun eigen gebouw.

- Beoogde maatschappelijke effecten

De beleidsregels gaan in op mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen bij woonpercelen en bedrijfspercelen in het buitengebied voor eigen gebruik. Om de mogelijke negatieve ruimtelijke impact van zonnepanelen op het landschap te ondervangen zijn in de beleidsregels enkele eisen opgenomen waaraan voldaan moet worden. Deze eisen hebben onder meer betrekking op de maximale oppervlakte, de ligging, de hoogte en de landschappelijke inpassing.

- Wijze van aanpak/oplossingsrichting

De indiener heeft concept beleid opgesteld waarmee hij het probleem wil oplossen.

- Financiële gevolgen, dekking en risico's

Het vaststellen van het beleid Zonnepanelen in het buitengebied heeft geen direct financiële consequenties.

- Overige effecten

Vaststelling van dit beleid heeft onder andere een positief effect op:
het milieu (CO2 reductie, minder afhankelijk van fossiele brandstoffen):
ruimtelijke ordening: zonnepanelen worden ingepast binnen het landschap/omgeving:
inkomenseffecten: inwoners worden alternatieven geboden om van peperdure gas- en stroomcontracten af te komen;
transparantie: wat mag wel en wat kan niet, en waarom;

- Planning

Gelet op de **urgentie** is de planning om het beleid in de raadscyclus van januari 2023 te behandelen. Voor een aantal inwoners en ondernemers zal de komende maand de energieprijzen extreem stijgen tot wel vijfduizend euro per maand. Hierdoor gaan ondernemers failliet en inwoners kunnen het (levens)onderhoud van zowel zichzelf als van de (monumentale) panden niet langer betalen. Met alle gevolgen van dien.

- Communicatie

De beleidsregels liggen ter inzage in het gemeentehuis, van maandag tot en met vrijdag van 08.30 uur tot 12.30 uur, worden gepubliceerd op de website en eventueel in de Schakel.

De beleidsregels gaan gelden vanaf .. maand 2023.

Naam indiener: Jakob G. Jongsma fractie OGP

Ondertekening indieners

Ontwerp raadsbesluit

De raad der gemeente Midden-Delfland;

Gelezen het voorstel van [*naam indiener(s)*]

BESLUIT:
(beslispunten)

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum raadsvergadering]

, burgemeester

, griffier

Beleidsregels zonnepanelen Buitengebied gemeente Midden-Delfland

Inleiding

Sinds de energiecrisis zijn er veel eigenaren van woningen en bedrijven begonnen met het versneld verduurzamen van hun (bedrijfs)woningen, waaronder monumenten en historische gebouwen. Ook in Midden-Delfland zijn veel eigenaren en ondernemers druk bezig om hun panden van het gas af te krijgen. Om dat te bereiken is zelf stroom opwekken met zonnepanelen een goede optie.

Probleemstelling
Een groeiend aantal inwoners en ondernemers, met name in het buitengebied lopen nu tegen problemen aan met de gemeentelijke regels of de interpretatie daarvan Er is geen concreet beleid gericht op deze verduurzaming en veel aanvragen voor het plaatsen van zonnepanelen worden op generieke gronden afgewezen. Gelet op de snel stijgende kosten van energie en daardoor dreigende financiële problemen bij een groot aantal eigenaren is het zaak dat er op korte termijn beleid wordt vastgesteld waardoor inwoners binnen heldere regels door kunnen gaan met het verduurzamen van hun gebouw.

Mogelijkheden plaatsen zonnepanelen
Voor het plaatsen van zonnepanelen zijn binnen de bebouwde kom al voldoende (vergunningsvrije) mogelijkheden die regelmatig worden toegepast.
Voor het buitengebied van de gemeente Midden-Delfland bieden de huidige kaders beperktere mogelijkheden. Uiteraard zijn voor het buitengebied ook de landelijke vergunningvrije mogelijkheden toepasbaar. Daarnaast bieden de regels van het geldende bestemmingsplan ook mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen op het maaiveld binnen de agrarische bedrijfspercelen. Daarbuiten, in de weilanden, is het niet toegestaan zogenaamd "zonneakkers" te realiseren. Ook binnen andere bestemmingen in het buitengebied, zoals wonen, bedrijven of recreatievoorzieningen, wordt niet expliciet de mogelijkheid geboden voor het plaatsen van zonnepanelen op het maaiveld.
Op dit moment is er draagvlak voor opwekking van zonne-energie en bovendien is het vanuit de gemeentelijke ambitie voor 2050, wenselijk om ruimere mogelijkheden te bieden voor het kunnen plaatsen van zonnepanelen. Om het bestaande draagvlak te stimuleren is het belangrijk dat initiatieven hiervoor ruimte krijgen. Uiteraard is het hierbij van belang dat dit niet ten koste gaat van de kwaliteit van de leefomgeving en van de landschapskwaliteit. In het kader van dit belang gaat de aandacht hierbij met name uit naar de ligging, omvang, hoogte en landschappelijke inpassing van zonnepanelen.

Zonneakkers
Het opstellen van veldinstallaties op grote schaal, zoals zonneakkers, is binnen de gemeente Midden-Delfland niet toegestaan. Het realiseren van grote veldinstallaties gaat ten kosten van agrarische productiegronden, de kwaliteit van het landschap (aantasting openheid en uitstraling) en de aantasting van nevenfuncties van de agrarische grond (zoals natuurwaarden en waterbergende functies).

Regelgeving

Vergunningplicht
In de meeste gevallen is het aanbrengen van zonnepanelen op bouwwerken omgevingsvergunningsvrij. Zonne-energiesystemen die wel vergunningplichtig zijn, betreffen:

- zonne-energiesystemen op daken van monumenten;
- zonne-energiesystemen op (platte) daken, waarbij niet voldaan kan worden aan de randvoorwaarden om vergunningsvrij te zijn. Bijvoorbeeld doordat de vereiste afstand tot rand van het platte dak niet wordt gehaald;
- kleine veldsystemen op eigen terrein en voor eigen gebruik bij particulieren of bedrijven.

Voor het bereiken van de doelstellingen uit de Energievisie: *Samen naar een CO2 neutraal Midden-Delfland* is de gemeente Midden-Delfland in belangrijke mate afhankelijk van initiatieven van burgers en bedrijven. Om dergelijke initiatieven te stimuleren is deze beleidsregel er op gericht om sturing te geven aan het plaatsen van zonnepanelen die op dit moment niet passen binnen de huidige regelgeving. Het betreft hier de volgende twee categorieën:

- veldinstallaties van particuliere huishoudens op eigen erf/tuin voor eigen gebruik;
- veldinstallaties ten behoeve van energieopwekking voor eigen gebruik bedrijven.

Geldende bestemmingsplannen
Wanneer zonnepanelen op de grond worden geplaatst dan hebben wij het over "bouwwerken, geen gebouwen zijnde". In de gemeentelijke geldende bestemmingsplannen voor het buitengebied zijn dergelijke bouwwerken op beperkte schaal toegestaan in bijvoorbeeld woon-, bedrijfs- en recreatieve bestemmingen.

De maximaal toegestane oppervlakten liggen rond de 20 m2 – 25 m2. Binnen de agrarische bestemming zijn hier ruimere mogelijkheden voor opgenomen.

In veel gevallen blijkt dat deze toegestane oppervlakten worden gebruikt voor het realiseren van een bouwwerk behorende bij de hoofdfunctie van dat perceel, zoals een carport, veranda of andere overkappingen. In de praktijk blijven voor het plaatsen van zonnepanelen op maaiveld dan vaak geen mogelijkheden meer over. In de bestemmingsplannen en in artikel 4 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht zijn afwijkingsmogelijkheden opgenomen waarmee door het college een grotere oppervlakte aan "bouwwerk, geen gebouwen zijnde" toegestaan kan worden. Om initiatieven voor het plaatsen van zonnepanelen op het maaiveld te stimuleren kan gebruik worden gemaakt van deze afwijkingsmogelijkheid waarbij de richtlijnen uit deze beleidsregel het uitgangspunt vormen voor eventuele medewerking.

Veldinstallaties van particuliere huishoudens op eigen erf/tuin

Het merendeel van zonnepanelen bij particulieren wordt op daken geplaatst. In sommige gevallen heeft het echter de voorkeur om de zonnepanelen niet op het dak te plaatsen vanwege een ongunstige zon-oriëntatie, aantasting van de beeldkwaliteit (o.a. bij

monumentwaardige of karakteristieke bebouwing) of simpelweg omdat op het eigen erf voldoende geschikte ruimte beschikbaar is. Wanneer voor een dergelijke kleinschalige veldinstallatie het bestemmingsplan geen mogelijkheid biedt en vergunningvrij plaatsen ook geen mogelijkheid (meer) is, is het verplicht een omgevingsvergunning aan te vragen.

Omdat het plaatsen van veldinstallaties niet zondermeer passend is in het landschap, dient rekening te worden gehouden met de kwaliteiten van het landschap. Doel is om ervoor te zorgen dat veldinstallaties zo min mogelijk als storend element worden ervaren. Om dit doel te bereiken kunnen eisen worden gesteld aan ligging, omvang, hoogte en landschappelijke inpassing.

Situering
Uitgangspunt is dat een veldinstallatie voor een huishouden binnen het bestemmingsvlak Wonen en/of Tuin ligt. Met het plaatsen van een veldinstallatie buiten het bestemmingsvlak wordt in beginsel niet ingestemd, omdat de impact op het landschap dan snel te groot is. Voorkeur gaat uit naar een situering van een veldinstallatie die zo min mogelijk zichtbaar is vanaf de openbare weg. In veel gevallen zal dan ook de lijn van het verlengde van de voorgevel van de aanwezige bebouwing (rooilijn) leidend zijn, waardoor de installatie vaak achter bebouwing of beplanting zal wegvallen.

Mogelijk blijkt dat de omvang een bestemmingsvlak onvoldoende is voor het kunnen plaatsen van een goed functionerende veldinstallatie. Dan kan gekeken worden of een plaatsing (geheel of gedeeltelijk) aansluitend aan het bestemmingsvlak ruimtelijk aanvaardbaar is. In dergelijke gevallen zal hiervoor wel aangesloten moeten worden bij de overige eisen qua omvang, hoogte en landschappelijke inpassing.

Oppervlakte
Voor huishoudens ligt het gemiddeld jaarverbruik van energie rond de 3.100 kWh. In aansluiting hierop staan wij maximaal 50 m2 aan veldinstallaties toe op eigen erf/tuin. De installaties dienen uitsluitend gericht te zijn op het opwekken van energie voor eigen gebruik. In veel gevallen zal 50 m2 oppervlakte aan zonnepanelen meer dan voldoende stroom opwekken voor een huishouden. Woningen die voor verwarming en koeling gebruik maken van een warmtepomp verbruiken geen gas meer, maar wel meer elektriciteit. In die specifieke gevallen is het te rechtvaardigen om een grotere veldinstallatie toe te staan tot 100 m2.

Hoogte
Om te voorkomen dat een veldinstallatie leidt tot onevenredige horizonvervuiling wordt voor de installatie een maximale hoogte van 2 meter aangehouden.

Landschappelijke inpassing
Als een veldinstallatie op basis van de bovenstaande aspecten onvoldoende landschappelijk ingepast kan worden, is een landschappelijk inpassingplan noodzakelijk. Te denken valt aan beplanting of grondwallen. Voor de mate van landschappelijke inpassing is het belangrijk om te bepalen in hoeverre de veldinstallatie zichtbaar is in haar omgeving. Het kan noodzakelijk zijn dat de landschappelijke inpassing op gepaste afstand van de zonnepanelen plaatsvindt om te voorkomen dat het zonlicht teveel wordt beperkt. Voor het realiseren van een passende (of geslaagde?) landschappelijke

inpassing dient in opdracht van de aanvrager of door de aanvrager zelf een landschappelijk inpassingsvoorstel ingediend te worden. Dit landschappelijk inpassingsvoorstel dient getoetst te worden door (dan wel in overleg opgesteld zijn met) de polderarchitect van de gemeente.

Veldinstallaties ten behoeve van energieopwekking voor eigen gebruik bedrijven.

Naast particuliere huishoudens kan ook behoefte voor veldinstallaties aanwezig zijn bij andere functies in het buitengebied zoals bedrijven en recreatieve bestemmingen. Indien dergelijke functies energie op willen wekken voor eigen gebruik, is een oppervlakte van 50 m2 vaak onvoldoende. Wanneer een aanvraag voor een dergelijke functie wordt ontvangen, zal worden aangesloten bij de richtlijnen voor situering, hoogte en landschappelijke inpassing zoals hiervoor beschreven. Voor deze functies hanteren wij geen vaste maximale oppervlakte omdat dit sterk afhangt van de desbetreffende functie, de daarbij behorende behoefte aan opwekking van energie en de beschikbare ruimte.

In beginsel zijn de veldinstallaties uitsluitend bedoeld voor energieopwekking voor eigen gebruik. Het opwekken van energie voor derden valt buiten deze regeling omdat die sneller zal leiden tot aaneengeschakelde grotere oppervlakten van veldinstallaties die daarmee eerder een negatieve ruimtelijke impact kunnen hebben.

In geval van bijzondere omstandigheden kan het college gemotiveerd afwijken van deze beleidsregels.